

SÄKRA LEKSAKER

=SÄKERT NÖJE FÖR BARN

Baltic Sea Network
Product Safety

SÄKRA LEKSAKER = SÄKERT NÖJE FÖR BARN

VEM BÖR LÄSA DENNA BROSCHYR?

Denna broschyr riktar sig till små och medelstora företagare som vill placera leksaker på den Europeiska gemenskapens marknad. Återförsäljare och konsumenter kan använda denna information för att inte sälja respektive köpa farliga leksaker.

VAD ÄR EN LEKSAK?

Leksaker är produkter eller material som utformats för eller är klart avsedda för att användas vid lek av barn under 14 år.

Vänligen observera att vissa produkter kan se ut som leksaker, men ändå inte omfattas av regelverket för leksakers säkerhet, t.ex. juldekorationer, skalenliga samlarföremål, luftgevär och luftpistoler, leksaksångmaskiner - för undantag se bilaga I, rådets direktiv 88/378/EEG¹.

SÄKERHETSKRAV PÅ LEKSAKER

ALLMÄNNA SKYLDIGHETER FÖR TILLVERKAREN

Tillverkare av leksaker ska ta hänsyn till de väsentliga säkerhetskrav som anges i rådets direktiv 88/378/EEG från den 3 maj 1988 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om leksakers² säkerhet, och nationella bestämmelser som genomfört direktivets stadgar som nationell lagstiftning³.

Tillverkaren skall genomföra en analys av kemiska, fysikaliska, mekaniska och elektriska risker samt brännbarhet, hygien och radioaktivitet. Utifrån dessa risker som en leksak kan medföra ska en

bedömning göras av deras möjliga exponering och därefter ska ett tekniskt dokument utfärdas. Detta tekniska dokument skall innehålla alla relevanta uppgifter, redogöra i detalj hur tillverkaren säkerställer att leksakerna uppfyller de grundläggande kraven och även hur serietillverkningen framöver uppfyller kraven.

Det finns två sätt att visa att en leksak kan överensstämma med de grundläggande säkerhetskraven:

1. leksaken kan uppfylla de tillämpliga nationella standarderna som motsvarar de harmoniserade standarderna offentliggjorda i Europeiska unionens officiella tidning -huvudsakligen EN 71 (för leksaker) eller EN 62115:2005 (för elektriska leksaker), eller
2. leksaken kan bli föremål för en EC-typkontroll (dvs. att ett oberoende s.k. anmält laboratorium har testat leksaken).

Tillverkaren kan välja om en leksak ska uppfylla de harmoniserade standarderna eller om en leksak ska genomgå en EC-typkontroll. EC-typkontroll utförs av s.k. "anmälda organ" (notified bodies) som är anmälda till den Europeiska kommissionen av medlemsstaterna.

¹. EU-lex, Officiella Tidningen, L 187, 16.07.1988, bilaga I

². EU-lex, Officiella Tidningen, L 187, 16.07.1988, s. 1.

³. Rådets direktiv 88/378/EEC (03.05.1988) om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om leksakers säkerhet kommer att ersättas av Rådets direktiv 2009/48/EC (18.06. 2009) för leksakers säkerhet från och med 20 juli 2011 (EU-lex, Officiella Tidningen, L 170, 30.06.2009).

SÄKRA LEKSAKER = SÄKERT NÖJE FÖR BARN

ALLMÄNNA SKYLDIGHETER FÖR NÄRINGSIDKARE SOM SLÄPPER UT EN LEKSAK PÅ MARKNADEN

En tillverkare, importör eller auktoriserad representant för fabrikanterna måste ange identifikationsdetaljer för en leksak eller dess förpackning för att hjälpa till med att identifiera de näringsidkare som ansvarar för en leksak (dvs. namn och adress, om möjligt modellnummer, EAN kod osv.).

Innan man kan släppa ut en leksak på marknaden, måste importörerna bekräfta att den uppfyller de krav som "Lagen om leksakers säkerhet" ställer på leksaken.

MÄRKNINGAR OCH VARNINGAR

Leksaker som finns tillgängliga på marknaden ska vara CE-märkta. CE-märket placeras på produkten eller förpackningen av tillverkaren som genom CE-märkningen intygar att produkten uppfyller de grundläggande säkerhetskraven i Leksaksdirektivet.

Varningar, instruktioner och information som åtföljer en leksak ska vara på landets språk i det land som leksaken har distribuerats till⁴. Observera att från och med juli 2011 alla varningar, inklusive den grafiska symbolen, ska föregås av ordet Varning.

Leksaker som inte är avsedda för barn under 3 år, men som kan vara farliga för dem skall vara försedda med varningstext "inte lämplig för barn under 3 år" eller en symbol, se nedan, tillsammans

med en kortfattad redogörelse om den särskilda faran för barnet. Denna varning behövs inte på leksaker som uppenbart inte är avsedda för barn under 3 år:

Tänk på att varje leksak som rimligen kan anses lämplig för barn under 3 år ska uppfylla tillämpliga bestämmelser. Att märka en leksak med "inte lämplig för barn under 3 år" gör inte att en sådan leksak undantas från reglerna⁵.

⁴ Vänligen observera att man räknar med strängare krav för leksaker till barn under 3 år.

⁵ CEN rapporten CR 14379 "Klassificering av leksaker" innehåller riktlinjer som ger vägledning för att bedöma leksakens särdrag i förhållande till barnens ålder.

NÅGRA ALLMÄNNA MEN VIKTIGA KRAV

- leksaker skall vara utformade och tillverkade av material så att risken för fysiska skador undviks; formen och storleken på leksaker som är avsedda för barn som är för små för att sitta upp utan hjälp ska förhindra att leksaken fastnar i halsen och kväver barnet. Exempelvis kan långa handtag och utskjutande delar på skullror och andra småbarnsleksaker utgöra en risk för att barnet kvävs;
- leksaker eller deras beståndsdelar samt delar som kan tas loss från leksaker som uppenbarligen är avsedda för barn under 3 år ska ha sådana dimensioner att de inte kan sväljas eller

SÄKRA LEKSAKER = SÄKERT NÖJE FÖR BARN

inandas. De ska inte heller kunna utgöra en risk för hälsan eller risk för skada vid förtäring eller vid kontakt med hud, slemhinnor eller ögon.

- leksaker ska vara konstruerade och tillverkade för att uppfylla hygien- och renlighetskraven för att undvika alla risker för infektioner, sjukdom och smitta;
- leksaker för barn under 36 månader får inte innehålla åtkomliga glas- eller porslinsdelar
- leksaker som alstrar höga impulsjud eller deras emballage skall förses med varningstexten: "Varning! Använd inte nära örat! Felaktig användning kan orsaka hörselskador ". Det finns också gränsvärden för impulsjud 125 dB Lp C peak för knallpulverleksaker, respektive 115 dB för alla andra leksaker mätt på 50 cm avstånd
- leksaker som innehåller värmekällor skall vara konstruerade för att säkerställa att den högsta temperaturen på alla åtkomliga ytor inte kan orsaka brännskador vid beröring;
- leksaker får inte utgöra eldfarliga inslag i barnets omgivning;
- elektriska leksaker skall inte drivas med el som har en nominell spänning som överstiger 24 volt och ingen del av leksaken får överstiga 24 volt;
- leksaker får inte innehålla radioaktiva element eller ämnen i en form eller i proportioner som kan vara skadliga för barnets hälsa.

FÖRSLAG TILL LEKSAKSHANDLARE

VAD DU SKA LETA EFTER:

- *Kontrollera att leksaken eller dess förpackning har en CE-märkning.*
- *Kom ihåg att små barn ska ha särskilt skydd mot kvävning som kan orsakas av smådelar. Det finns särskilt stränga regler för barn under tre år.*
- *Det finns olika saker du kan kontrollera på leksaken:*
 - skarpa kanter
 - dolda spetsar
 - lösa delar såsom ögon och nosar i ansiktet på små och stora dockor samt mjukdjur, hjul, däck och andra små delar: dessa ska vara ordentligt fastsatta på leksaken
 - säkerställ sömmarna: om sömmarna är lösa kan ett barn kvävas av vissa fyllningar
 - snören på leksaker för barn under tre år får inte vara längre än 22 cm om det finns någon del fäst i den andra änden av snöret. Om så är fallet kan snöret utgöra en risk för att barnet kan strypas om snöret formas till en snara runt barnets hals.
 - alla öppningar eller luckor i vilka barn skulle kunna sätta sina fingrar och skadas av de mekaniska delarna inuti
 - sköra plastbitar som kan splittras till små vassa bitar
 - hopfällbara mekanismer: hur stor skada skulle de kunna tillfoga om ett barns fingrar i kläms i dem?

SÄKRA LEKSAKER = SÄKERT NÖJE FÖR BARN

FARLIGA PRODUKTER SOM FINNS PÅ MARK- NADEN OCH NYTTIGA LÄNKAR

Om en leksak utgör en risk eller fara, är de olika näringsidkarna skyldiga att samarbeta med varandra. Enligt det reviderade leksaksdirektivet som träder ikraft 2011 måste de omedelbart informera varandra och den ansvariga myndigheten som ansvarar för marknadsövervakningen. På Kommissionens hemsida finns information om farliga produkter som anmälts dit. "Keeping European Consumer Safe Annual Report" RAPEX.

http://ec.europa.eu/consumers/publications/index_en.htm.

Varje fredag publicerar Europeiska kommissionen en veckoresumé av farliga produkter som rapporterats av de nationella myndigheterna (RAPEX anmälningarna).

http://ec.europa.eu/consumers/dyner/rapex/rapex_archives_en.cfm

RAPEX är EU:s snabba larmsystem för alla farliga konsumentprodukter. Det möjliggör ett snabbt utbyte av information mellan medlemsstaterna och kommissionen om de åtgärder som vidtagits för att hindra eller begränsa saluföring eller användning av produkter som medför en allvarig risk för konsumenternas hälsa och säkerhet. Såväl åtgärder som beslutats av nationella myndigheter och åtgärder som utförts frivilligt av producenter och distributörer omfattas av RAPEX.

http://ec.europa.eu/consumers/index_en.htm

– EC:s hemsida om konsumentärenden (på engelska)

<http://ec.europa.eu/enterprise/newapproach/nando/>
<http://www.newapproach.org/>

– Nando (Ngauo- Nytt Grepp om Anmälda och Utsedda Organisationer) Informationssystem

VEM KONTROLLERAR LEKSAKERS SÄKERHET I SVERIGE?

I Sverige är Konsumentverket tillsynsmyndighet för leksakers säkerhet och även för Produktsäkerhetslagen. Konsumentverket gör marknadskontroller och tar stickprov på leksaker som säljs i butik och på marknader.

Det finns också andra myndigheter som kontrollerar leksaker – t ex är Kemikalieinspektionen tillsynsmyndighet för kemiska egenskaper och Elsäkerhetsverket för elektriska.

**Konsument
verket • KO**

Box 48
SE 65102 Karlstad
SWEDEN
tel: +46771- 423300
fax: +4654 - 194195
www.konsumentverket.se

**DEN ENGELSKA TEXTEN,
PROJEKTDELTAGARE OCH LÄNKAR FÖLJER
PÅ NÄSTA SIDA !**

